

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев. 117/02.**

Бањалука, 25. 10. 2002. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајагић Здравко, као предсједника вијећа, Бајић Петра, Лукић Драгослава, Нинић Јанка и Мрша Смиљане, као чланова вијећа, у правној ствари тужиле Х. рођ. Р. Б., против туженог Х. И., обоје из Б.Л., ради развода брака и повјеравања на чување и издржавање дјеце странака, одлучујући о ревизији туженог, против пресуде Окружног суда у Б.Л. Гж-911/01. од 25. 09. 2001. године, на сједници одржаној 25. 10. 2002. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б.Л. П-И- 310/00. од 30. 11. 2000. године разведен је брак парничних странака закључен у Б.Л. 26. 07. 1986. године; млдб. дјеца странака Е., Ј. и Л. повјерени на чување и васпитање тужилима, као мајци, и тужени обавезан да на име свог доприноса за свако дијете плаћа мјесечно по 15% од плате коју остварује у Заводу "Др. М. Зотовић" у Б.Л. почев од 30. 11. 2000. године па у будуће све док за то постоје законски услови или до друге одлуке суда.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б.Л. Гж-911/01. од 25. 09. 2001. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у погледу одлуке о повјеравању на чување и васпитање млдб. дјеце странака тужилима као мајци, док је у осталом дијелу првостепена пресуда остала неизмијењена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду у дијелу којом је одлучено да се дјеца странака повјере на чување, васпитање и издржавање тужилима као мајци, због, како то произлази из навода у ревизији, битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се обје нижестепене пресуде у побијаном дијелу укину и предмет у том дијелу врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужиле којим је тражила да се разведе брак закључен са туженим 26. 07. 1986. године у Б.Л., да се млдб. дјеца странака Е., Ј. и Л. повјере њој на чување, васпитање и издржавање уз обавезу да тужени доприноси за издржавање дјеце мјесечно од по 15% за свако дијете од његове плате коју прима у Заводу "Др. М. Зотовић" у Б.Л..

На основу проведених доказа првостепени суд је утврдио: да су парничне странке 26. 07. 1986. године у Б.Л. закључили брак у којем су стекли троје дјеце, Е. рођеног 10. 02. 1987. године, Ј. рођену 11. 06. 1991. године и Л. рођену 01. 03. 1997. године, да су странке у почетку трајања брака живјела складно и у љубави, а касније да су брачни односи тешко и трајно поремећени усљед чега је заједнички живот постао неподношљив, да су обје странке запослене, тужила као професор у Музичкој школи у Б.Л., а тужени у Заводу "Др. М. Зотовић" у Б.Л. гдје остварују мјесечне плате, да је Центар за социјални рад у Б.Л. у писменом извјештају навео да су након што је усмено саслушао млдб. Е. и Ј. који су изразили жеље да живе са мајком и да се све троје млдб. дјеце странака требају повјерити тужилима као мајци, да односи између туженог и млдб. дјетета странака Е. нису добри, да тужила има све услове за нормалан развој дјеце као и да је подобна да се брине за њихово чување и васпитање.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови закључују, да тужиља као мајка има све услове за нормалан раст и развој њихове млдб. дјече и да се као професор у Музичкој школи у Б.Л. у свакодневном раду сусреће са разним узрастима дјече, па да може боље схватити менталитет дјече од лица које се професионално не бави тим пословима, да тужиља има све моралне особине које не доводе у сумњу да ће правилно васпитавати и бринути се за правилан развој дјече, да у извјештају Центра за социјални рад Б.Л. за туженог није наведено да није способан да се брине и стара о њиховој дјечи, али да су најстарије дијете странака Е. (стар 13 година и 7 мјесеци у вријеме сачињавања писменог извјештаја наведеног Центра) као и старија кћерка Ј. која је у вријеме доношења првостепене пресуде имала нешто мање од 10 година, изјавили да желе да живе са мајком, док је најмлађе дијете Л. због свог животног доба (рођ. 1997. године) највише упућена на мајку која јој по природи ствари више може пружити од туженог као оца, судили тако што су светроје дјече странака повјерили тужиљи на чување и васпитање.

Оваква одлуке ја правилна.

Одредбом чл. 93. Породичног закона ("Сл. лист СР БиХ", број 27/79 и 44/89-даље: ПЗ) који је био на снази у вријеме доношења првостепене одлуке, предвиђена је могућност да се дјеца повјере једном родитељу, или једно мајци, а друго оцу, али при одлучивању о повјеравњу дјече на чување, васпитање и издржавање послје развода брака њихових родитеља, суд је дужан да испита све околности објективне природе (економске, стамбене и имовинске услове) као и околности субјективног значаја (узраст дјетета, однос родитеља према дјечи, њихове емоционалне односе, дотадашњу његу и бригу дјетета), а када су у питању дјеца старија од десет година, суд односно орган старатељства (чл. 95 ПЗ) прибавља изјаву дјетета код којег од родитеља жели да живи, па процјењујући све наведене околности у њиховој повезаности и укупности одлучује којем родитељу ће повјерити дијете на чување, васпитање и издржавање, при чему увјек имајући у виду искључиви интерес дјетета.

Доносећи одлуку о повјеравању дјече странака тужиљи, нижестепени су судови имали у виду све наведене околности као и изражену жељу старије дјече странака Е. и Ј. да желе живјети са мајком, а који су у таквој животној доби да самостално и слободно могу изразити своју жељу код којег родитеља желе да живе, , док је најмлађе дијете Л. по својој животној доби, како је речено, као женско дијете упућена више на мајку него на оца која ће јој моћи и више пружити од туженог као оца.

За овакву одлуку нижестепени судови нису имали законских ограничења да све троје дјече не повјере тужиљи, која нема моралних ни других негативности која би била сметња да јој се не повјере дјеца на чување и васпитање.

Приговор ревидента да је тужиља као мајка "мекана и попустљива" посебно према најстаријем дјетету Е. који похађа средњу техничку школу, за кога је потребна непопустљивост, како би постигао боље резултате у школи, није разлог да се ово дијете повјери туженом а не тужиљи, јер је и његова обавеза као родитеља да и у ситуацији насталој након развода брака усмјери све своје способности како би му се што више приближио и стекао његово повјерење, а онда му помогао савјетима и на други начин да што боље учи и ради како би постигао боље резултате и тиме бољи успјех у животу, а у томе други родитељ нема право да га спречава, па ако би дошло до тога има право да тражи да надлежни орган измијени дотадашњу одлуку о повјеравању дјетета на чување и васпитање.

Уосталом, законска је обавеза родитеља да све своје способности усмјере на правилно васпитавање дјече, како би постали корисни људи како за себе тако и за ширу заједницу.

Остали ревизиони наводи туженог без утјецаја су на правилност и законитост побијане пресуде.

Одлуке нижестепених судова немају према томе недостатке на које се указује у ревизији, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Због тога је на основу одредбе члана 393. ЗПП ревизија туженог одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Бајагић Здравко

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка